

Konzolidálódó Zeneakadémia

A Zeneakadémia pénzügyi viszontagságainak összefoglalója

Rendeződni látszanak a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gondjai. Forgács Péter, a kincstári biztos hivatalának irodavezetője szerint a vizsgálat után sikerült konzolidálni a Zeneakadémiát: az intézmény fizeti a járulékokat, törleszti az adósságát – részben a főiskola új gazdasági főigazgatójának, Böszörményi Jenőnek köszönhetően. Remény van tehát arra, hogy ez a tanév minden zökkenő nélkül érjen véget a főiskolán.

A Zeneakadémia pénzügyi gondjai 1992-ben kezdődtek: az intézmény felélte tartalékait, pénzügyi egyensúlya felbomlott, folyamatos finanszírozási gondokkal küzdött. Először 1994-ben indítottak vizsgálatot a Művelődési és Köznevelési Minisztérium (MKM) átvilágítói, amelyek eredményeképpen megállapították, hogy a pénzügyi hiányt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola önerőből nem képes felszámolni. Az intézmény vezetői hiába kértek segítséget: nem történt lépés az adósságok rendezésére. A be nem fizetett társadalombiztosítási járulékok miatt 1996-ban került reflektórénybe a Zeneakadémia. A szegedi kihelyezett tagozatán a tanévkezdést követően végrehajtott jelentek meg, hogy behajtsák a 7 millió forintos hátralékot. Gallai István, a főiskola gazdasági főigazgatója ekkor vizsgálat indítását kérte a művelődési tárcától, ha úgy tetszik önmaga ellen. A Zeneakadémia (a vidéki tagozatainak és a budapesti gyakorlóiskolájának) pénzügyi helyzetének mérlege 1996 novemberében 57 millió 361 ezer forint tartozás az egészségbiztosítási pénztár felé járulékfizetés címén és még további 4 millió 794 ezer forint tartozás az MKM felé.

A szegedi konzervatórium dologi kiadásaira rendelkezésre álló keretösszeg a rezsiköltség összegének csak 30 százalékát fedezi, és a többi tagozat sincs jobb helyzetben – állapította meg az MKM. A művelődési tárca azt is elismerte ekkor: kényszer szülte Gallai István 1996 január 16-án kelt levelét, amelyben felszólította a kihelyezett tagozatok gazdasági vezetőit: ha a dologi kiadások alacsony előirányzata miatt nem tudják nem tudják kifizetni a rezsiköltségeket, úgy azokat a tb-költségrezshere egyenlítsék ki. Magyarán inkább a járulékot ne fizessék be, mintsem az iskolákban kikapcsolják a villanyt vagy a fűtést.

A minisztérium átvilágítói szerint a főiskola „működési hiányának” egyik oka, hogy alapfeladatait – az MKM engedé-

lyével ugyan –, költségvetési finanszírozás nélkül bővítette: új szakokat indítottak például.

Hiába érveltek a Zeneakadémián azzal, hogy az 1991-ben újra indított egyházzenei szak pályázatból tartja fenn magát, az 1992-ben indult korrepetitor kiegészítő szakon pedig a tanárok ugyanazért a bérért, megemelt óraszámában, tulajdonképpen térítés nélkül vállalták az oktatást. A művelődési tárca csak azt ismerte el, hogy az új szakokat valós igény hozta létre, szükségességük nem kérdőjelezhető meg – de továbbra is a „többlet szakmai feladatok vállalását” határozta meg, mint a pénzügyi bajok egyik forrását. A tanzakok megszüntetése árán nem lehet pénzhez jutni az adósság törlesztéséhez, ezért a főiskola azt próbálta kitalálni, hogy mivel lehetne több bevételre szert tenni.

Megoldást jelenthetett volna a hallgatói létszám növelése, hiszen egy nappali egyetemistáért 390 ezer forint normatív támogatást adott akkoriban az állam. A főiskolásokért csak 260 ezret, ami rendkívül kevésnek számít olyan területen, ahol egyéni oktatás folyik.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolának legjelentősebb bevételi forrását a nagyterem jelenti, amely gyakorlatilag Budapest egyetlen koncertterme. A főiskola kénytelen majdnem minden este bérbé adni a nagytermet, akár a zeneakadémisták rovására is. A diplomázó hallgatók például a hagyományos vizsgakoncertjeik helyszínén nem mindig tudnak hangversenyt adni, mert a nagyterem már foglalt, bérbé adták. A nagyterem kihasználtsága pénzügyi szempontból a legteljesebb mértékig megvalósult.

A főiskola több bevételhez juthatna, ha a külföldi „pénzes” felvételizőket automatikusan felvennék a Zeneakadémiára, azonban így a patinás intézmény elveszítené világhíres szakmai rangját.

Gallai István szerint a megoldást csak azt jelenthette volna, ha az intézmény költségvetési támogatását megemelnék az állandósult hiány mértékével.

– Nem segélyekre van szükség, hanem a problémák végleges rendezésére, amely elsősorban a Művelődési és Köznevelési minisztériumon múlik – nyilatkozta 1997 januárjában.

A művelődési tárca azonban úgy ítélte: a Zeneakadémia pénzügyi problémáinak megoldása a részükről nem jelent automatikus finanszírozási kényszert. Viszont a főiskolán tett vizsgálat záróakkordja-

ként a tb-járadék befizetésére biztosított keret engedély nélküli átcsoportosítása és az államháztartási törvény paragrafusainak megsértése miatt az intézmény gazdasági főigazgatójának felelősségét vetették fel.

Innentől kezdve a Zeneakadémia ügyének rendezése az Államkincstárhoz került. Időnként persze egyéni akciók kapcsán – például Solti György látogatásakor, amikor három zongora adományozását helyezte kilátásba a világhírű karmester – újból és újból felvetődött a Liszt Ferenc téri intézmény sorsa. Az Országgyűlés kulturális bizottsága 1997 decemberében úgy döntött, hogy tartalékkeretéből 50 millió forint gyorssegélyben részesíti a Zeneakadémiát, de az intézmény tartozását a bizottság sem tudta teljes mértékben kiegyenlíteni.

A felgyülemlett adósságállomány miatt a Pénzügyminisztérium kincstári biztost nevezett ki, akinek feladata: az adósság keletkezése okainak feltárása, törlesztésének feltételeinek és lehetőségeinek, valamint a gazdálkodás korszerűsítésének kidolgozása volt.

A vizsgálat eredményét Forgács Péter, a kincstári biztos hivatalának vezetője foglalta össze. Az egyik leglényegesebb eredménynek azt tartotta, hogy átláthatóvá tették a nyilvántartásokat: kiderült mennyi ténylegesen a főiskola adósságállománya. A vidéki (győri, miskolci, szegedi és debreceni) tagozatok leválásával, azaz integrálásával az adott városok főiskolai szövetségébe, jelentős összegű megtakarítást jelentettek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolának, amelyhez továbbra is hozzátartozik: a budapesti egyetem, a tanárképző főiskola, a konzervatórium és a hangszerész-képző. Az adósságok átütetemesítésére vonatkozó intézkedési terv megszületett, egyezségeket kötöttek és a köztartozási figyelő rendszer segítségével havonként tájékoztatást kapnak: törleszti-e rendszeren a Zeneakadémia a tartozásait, illetve nem halmozódnak-e fel újabbak. Egyébként a művelődési tárcától további 20 millió forintot kapott az intézmény, és az úgynevezett célfinanszírozásnak köszönhetően nem folynak el azok a pénzek sem, amelyekből apránként felújítják az épületet. A tandíj eltörlésével ugyan bevételről esik el a Zeneakadémia, de a felsőoktatási normatíva megfelelő módosításával úgy tűnik: zökkenőmentesen, azaz botrányok nélkül fog lezajlani az 1998/99-es tanév a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán.

Nagy Marianna